

Kalaallit Nunaanni silap allaanerunera misissoraat

Tunup Avannaani silap kiatsinnera uuttorneqareerpoq - maannalu Nuup eqqaani taamatut misissuisoqarpoq

Allatooq: Lotte Petersen
Nutsrisoq: Utertoq Nielsen

Nuup eqqaani Kangerluarsunnguamiissimaguit toqqit immikut ittut immaga maluginiarsimasavaitit.

Karsit eqquumiitsut nunamili nalunaarsuutit immaga aamma takusimassavaitit.

Atortut tamakku suliamut Nuuk

Karsini marlunni takuneqarsinnaasuni kuup qanoq sarfartiginerani uuttortaait inissimapput. Ukiup ingerlanerani kuuk qanoq imeqartiginerpoq takutinneqarsinnaavoq.

I de to kasser på billedet opbevares måleudstyr, der måler strømstyrken i elven. Det siger noget om, hvor meget vand der er i elven på forskellige tidspunkter af året.

Basic-imik atilmmut ukiuni qulini ingerlanneqartussamat ilaapput.

Nuup eqqaani silap qanoq allangngoriartornerata takutinnessaa suliami Nuuk Basic-imi anguniarneqarpoq.

Suliaq 2006-imi aallartinnisarneqarpoq, aasamilu 2007-mi aallartivinneqarluni.

Nuup eqqaani sila allangngoriar-

tornersaq Asiama, Danmarks Miljøundersøgelser-imi, Geologisk Institut-imi aamma Pinngortitaleriffimmi ilisimatusartut ukiuni aggersuni misissuiffigissavaat.

Silap allangngoriartornerata uuttortarnissa ukiuni arlalinni ingerlanneqartariaqarpoq, silap ingerlaavartumik allangngortarnera silap allangngoriartorneratigut nassuiarneqarsinnaanngimmat.

Sila kiannerulersoq

Tunup Avannaani Zackenberg-imi silasiorfiup suliaqarneranut Nuuk Basic ilaavoq.

Zackenberg 1995-imi pilersinneqarpoq, ukiuni qulini ingerlanneqartussat pilersaarutaalluni, tamaani uuttortaanerit ingerlateqqinnissaanunt aningaasaliiffigineqarsimalluni.

Tamaani sila 1991-ip kingorna 2,25 gradinik kiatsissimasooq Zackenberg-imi uuttortaanerit takutippaat.

Ukiuni untritlimmi kingullerimi ukiut kiannerpaaffiit tallimat ukiuni kingullerimi qulini pisimasut uuttortaanerit allanun naleqquillugu ilisimatusartut paasisimavaat.

Ukiuni kingullerimi qulini sialuk 1,9 millimeterimik annertussimasooq.

Sila kissarnerulersimasooq ta-

CO₂-mik methan-imillu nunap akoqarnerata uuttortarnerata saniatigut, uuttuutit uku silaannaap isugutannera gasinillu akoqarnera aamma uuttortarneqartarput. Uagut najuuttugut anersaartornerinnarput pissutigalugu CO₂ silaannarmiitooq annertusivoq.

Ud over at måle indholdet af CO₂ og methan-indholdet i jorden, måler disse instrumenter også luftfugtigheden og koncentrationen af gasserne i luften. Bare udændingen fra os, der var til stede, fik luftens CO₂-niveau til at stige.

marmik takutitsisut.

Nuuk Basic-imi pisortaq Karl Martin Iversen malillugu Nuup eqqaani sila issittup silaannarigaa kissarnerusoq, Zackenberg-imi sila issittup silaannaraa nillemerusoq.

Taamaattumik sumiiffinni marlunni taakkunanani uuttortaanerit imminut akilersinnaapput. Nunattali sinnerani silasiorfiliornissat pilersaarutaanngillat.

Suliaq namminersornerusunit ingerlanneqarpoq, Danmark-imi Polarcenter-imit aquneqarluni.

Nunatta Qeqqani Zackenberg assignalugu sila allangngoriartorsimanageruq ukiut arlaqanngitsut qaangiuppata oqaatigineqarsinnaalissaq.

Sunnerneqarsinnaasoq

Nuuk Basic pinngortitamiippoq kikkunnit tamanit tikiinneqarsinnaasumi. Taamaattumik misissuiffimmi kikkut tamarmik angalaarsinnaapput.

Uuttortaait nalunaarsuutillu tikiinneveersaarnissaat Karl Martin Iversen-ip kissaatigineruaa, uuttortaait inunnit sunnerneqarsinnaammata.

Suliaq atorullu pillugit paasisaqarnerunissaq allallu kissaatigussuik, angallassisoqarluni Kangerluarsunnguamut angalanissaq Karl Martin Iversen-ip aaqqissuusinnaavaa.

Asiami tlf. 34 88 00 aqutugalugu ataveqarfigineqarsinnaavoq.

Grønlandske klima-forandringer under lup

I Nordøstgrønland er der allerede målt et varmere klima - nu bliver de samme undersøgelser lavet ved Nuuk

Af Lotte Petersen

Hvis du har været en tur inde i bunden af Kobbefjorden ved Nuuk har du måske lagt mærke til nogle specielle telte.

Måske har du endda set nogle underlige kasser og afmærkninger lidt inde i landet.

Genstandene er dele af et klimaprojekt ved navn Nuuk Basic, som er planlagt til at løbe over en ti-årig periode.

Formålet med Nuuk Basic er at vise, hvilke klimaforandringer der finder sted i Nuuk-området.

Projektet blev startet op i 2006 og kom for alvor i gang sommeren 2007.

I løbet af de kommende år skal forskere fra Asiaq, Danmarks Miljøundersøgelser, Geologisk Institut og Naturinstituttet undersøge, om der finder klimaforandringer sted i Nuuk-området.

Indtil videre er der ikke nogen konkrete resultater af målingerne.

Klimaforandringer kræver nemlig målinger over en længere årrække, da der løbende er vejrmæssige udsving, der ikke kan forklares af klimaforandringerne.

Varmere klima

Nuuk Basic er et søsterprojekt til en klimastation ved navn Zackenberg i Nordøstgrønland.

Zackenberg blev oprettet i 1995

og var også planlagt som et ti-årigt projekt men har fået midler til at fortsætte målingerne i området.

Målingerne fra Zackenberg viser, at temperaturen i området er steget 2,25 grader siden 1991.

Sammenholdt med andre målinger har forskerne desuden analyseret sig frem til, at de fem varmeste år i løbet af det sidste århundrede, har været indenfor de sidste ti år.

Nedbørsmængden er steget med 1,9 millimeter i løbet af de sidste ti år.

Alt sammen er tegn på, at klimaet er blevet varmere.

I modsætning til Nuuk, der ifølge projektleder ved Nuuk Basic,

Karl Martin Iversen, har et lavarktisk klima, har Zackenberg et højarktisk klima.

Derfor kan det betale sig at lave målinger begge steder. Der er dog ikke umiddelbart planer om klimastationer andre steder i landet.

Projektet er ejet af hjemmestyret og bliver styret af det danske Polarcenter.

Indenfor en årrække vil det være muligt at sige noget om, hvorvidt der har været klimaforandringer i Midtgrønland, der svarer til dem i Zackenberg.

Påvirkeligt område

Nuuk Basic ligger i et område, der

er åbent for offentligheden. Derfor har alle mulighed for at gå rundt i området, hvor undersøgelserne bliver lavet.

Karl Martin Iversen ser dog helst, at folk så vidt muligt holder sig på afstand af måleinstrumenter og afmærkninger, da mennesker kan påvirke målingerne.

Hvis du og andre er nysgerrige efter at høre mere om projektet og instrumenterne, vil Karl Martin Iversen dog gerne arrangere en guidet tur i Kobbefjorden.

Han kan kontaktes gennem Asiaq på 348800.

Nunap silaannaallu isugutannarat uuma uuttortartarpaq. Piffissap ingerlanerani nuna silallu pissusaa allangngoriartornerasut takuneqarsinnaassapput.

Dette apparat måler luftfugtigheden i jorden og i luften. Over tid vil det give et billede af, om landskabet og vejrforholdene ændrer sig.

Nunap isugutattup CO₂-mik aamma methan-imik akoqarnera karsit mikisut uuttortartarpaat. Nunamit gasit silaannarmut aniasarput. Gasillu tamakku annertussusiat tamaani silap allangngoriartorneranut takussutaasimapput.

De små kasser måler CO₂ og methanindholdet i det sumpede område. Jorden afgiver gasser til luften. Og mængden af disse gasser er blandt indikatorerne for klimaforholdene i området.